

ΔΕΚΑ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

π. Ηλία Μαστρογιαννόπουλου

ΔΕΚΑ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

Ἐν πλῶ

© Έκδόσεις Έν πλῶ
Κολοκοτρώνη 49, Αθήνα 105 60
Τηλ.: 210 3226343 - Fax: 210 3221238
e-mail: info@enploeditions.gr
www.enploeditions.gr
facebook.com/enploeditions.gr

Α΄ έκδοση: Φεβρουάριος 2014

ISBN: 978-960-9550-38-3

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Προεισαγωγικά.....	9
Σεραφεΐμ Παπακώστας.....	11
Γ. Βερίτης.....	25
Γεράσιμος Μενάγιας.....	31
Σώτος Χονδρόπουλος.....	39
Δημήτριος Κουτρομπής.....	45
Κωνσταντίνος Ξυνόπουλος.....	51
Αναστάσιος Γιαννουλάτος (Αρχ. Αλβανίας).....	59
Ανδρείες γυναίκες.....	63
Damien de Veuster.....	73
Θεοφάνης Πόπα.....	101

Προεισαγωγικά

Υπάρχουν σήμερα παραδείγματα χριστιανικά, δηλαδή άνθρωποι που πήραν στα σοβαρά το Ευαγγέλιο του Χριστού και προσπάθησαν να το εφαρμόσουν στη ζωή τους;

Κάτι τέτοιο επιχειρήσαμε να κάνουμε στο βιβλιαράκι «Λαϊκό Συναξάρι» (1993), αλλά και στο άλλο «Μαρτυρίες και επιστροφές» (1998). Αυτό συνεχίζουμε και εδώ με σύγχρονα παραδείγματα κληρικών και λαϊκών, επιστημόνων και καλλιτεχνών, που προσπάθησαν ν' ακολουθήσουν την στενή οδό την οδηγούσα στην αληθινή ζωή (Κατά Ματθαίον ζ' 14).

Και είναι παρήγορο ότι η Ελλάδα μας του εικοστού αιώνα δεν στερείται τέτοιων παραδειγμάτων.

Σεραφείμ Παπακώστας

Κήρυκας και ηγέτης

Οπ. Σεραφείμ ήταν μια σφαιρική προσωπικότητα! Ούτε συντηρητικός, ούτε μοντερνιστής. Σε όλα είχε μια ισορροπία. Ούτε σκληρός παραδοσιακός ούτε πολύ ανανεωτικός.

Στα 25 χρόνια της δράσεώς του και προσφοράς του μπορούμε να πούμε, ότι στα πρώτα έκανε τη γερή θεμελίωση του έργου του, στα επόμενα έκανε τα ανοίγματα της ευρύτερης προσφοράς.

Γενικά είχε συλλάβει το μήνυμα των καιρών, το νόημα του μεσοπολέμου, την αγωνία του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, τα μεταπολεμικά προβλήματα, τη μεγάλη κρίση του 20^{ου} αιώνα.

Ήταν αντικειμενικός, προσγειωμένος, ρεαλιστής, όχι στα σύννεφα, χωρίς υπερβολές ή ρητορείες ή συναισθηματισμούς. Σε όλα εμβάθυνε αναλυτικά με βάση την Αγία Γραφή. Όχι για να αρέσει στον ακροατή ή στον αναγνώστη, αλλά «προς οικοδομήν». Σκοπός του όχι απλώς να γράψει βιβλία, αλλά να βοηθήσει τον άνθρωπο.

Λίγα λόγια και από τα νεανικά του χρόνια

Όταν ήταν μαθητής στο χωριό του, ένας αντιπρόσωπος της Βιβλικής Εταιρίας του έδωσε μία Καινή Διαθήκη, την οποία πρόσεξε αρκετά. Ήταν η πρώτη πνευματική ακτίνα στη ζωή του, πριν γνωρίσει τον καλό ιεροκήρυκα π. Δημ. Μπάζα.

Αργότερα στην Αθήνα στο γυμνάσιο πέρασε δύο τάξεις μέσα σε ένα χρόνο, όπως γινόταν αυτό ενίοτε.

Το 1911-1913 κάτι είχε γράψει στην εφημερίδα *Σκριπ*, όταν είχε τελειώσει το Γυμνάσιο.

Το 1916 ως φοιτητής έγραψε άρθρο στην πρώτη σελίδα στην εφημερίδα *Χρόνος* και άλλοτε έγραφε ειδήσεις από την επαρχία.

Μετά από τα σχολικά χρόνια σκέφτηκε να πήγαινε στην Αμερική, όταν θα πήγαινε εκεί ο αδελφός του Στέλιος. Σε λίγες μέρες έφυγε ο αδελφός του για το ταξίδι αυτό, με την απόφαση να του στείλει χρήματα για να πάει κι αυτός. Αλλά εν τω μεταξύ ένας βουλευτής, που τον ήξερε, τον πήγε στον γυμνασιάρχη του και εκείνος, όταν είδε τον βαθμό του απολυτηρίου του είπε: «Μα τέτοιους θέλουμε!».

Έδωσε εξετάσεις και ήλθε πρώτος. Έτσι έμεινε στην Ελλάδα.

Όταν είχε ασθενήσει, είπε μια μέρα: «Αν ζήσω, θέλω να γράψω 2 βιβλία: ένα περί Θείας Ευχαριστίας και έναν οδηγό για τους Πνευματικούς. Τίποτε άλλο».

Μερικές γνώμες και σκέψεις του είναι χαρακτηριστικές. Έλεγε π.χ. στα κηρύγματα του: «Η σύγχρονη Ευρώπη, ενώ εγαλουχήθη από τον Χριστιανισμό, τους τελευταίους αιώνες απηρνήθη και εγκατέλειψε την πατρικήν οικία, όπως ο άσωτος υιός».

Άλλοτε πάλι τόνιζε: «Πόσον εύθραυστος είναι ο άνθρωπος! Αρκεί μία σταγόνα αίματος στον εγκέφαλό του για να μεταβάλει και τον πλέον ρωμαλέο οργανισμό σε ένα αδύναμο πλάσμα».

Οσάκις επρόκειτο να αρχίσει κάποιο σπουδαίο έργο της Αδελφότητας ή του «Αποστόλου Παύλου», όπως οι εξορμήσεις για τις «Ακτίνες», το Μήνυμα, τη Διακήρυξη κ.α., έλεγε σοβαρά: «Θα τελέσουμε το μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας, για να παρακαλέσουμε τον Κύριον να βοηθήσει προς τούτο».

Στις συνάξεις της Αδελφότητας έλεγε συχνά: «Η ΖΩΗ είναι έργο απρόσωπο, χριστοκεντρικό, έργο Σταυρού και θυσίας».

Για τις χριστιανές γυναίκες έλεγε: «Η σωστή γυναίκα δεν πρέπει να υπερτονίζει τη θηλυκότητά της, αλλά μάλλον να την υπερβαίνει».

Για τους κληρικούς πρότεινε: « Η εμφάνιση και η αμφίεση του ιερέως, όπως το φαρδύ ράσο και η μακρά κόμη, πρέπει κάπως να απλοποιηθεί σιγά-σιγά». Σημειώνουμε ότι τα τελευταία του χρόνια δεν φορούσε καλυμμαύχι και επανωκαλύμμαυχο κατά το κήρυγμα (κατά το Α΄ Κορ.ια΄ 4,7).

Γενικώς αναζητούσε το βαθύτερο νόημα, την ουσία των πραγμάτων, των γεγονότων, των εορτών, ήρεμα αλλά ουσιαστικά και ποτέ δεν έδινε οδηγίες ή συμβουλές τυποποιημένες, αλλά πάντοτε κατά περίπτωση, τηρώντας το του ιερού Αυγουστίνου, *eadem caritas, non eadem medicine omnibus* (την ίδια στοργή, όχι το ίδιο φάρμακο για όλους).

Απέφευγε την ευχή «Χρόνια Πολλά». Αντί αυτής έλεγε «θερμές ευχές για πνευματική πρόοδο ...».

Συνιστούσε να διορθώνουμε τα συγκεκριμένα γυναικεία ονόματα. Απέφευγε στα γραπτά του, αλλά και στις ομιλίες του, τις βαριές λέξεις (πορνεία κ.λ.π.).

Για το κήρυγμα τόνιζε: «Να μην είναι μία σκέτη αρετολογία, αλλά να έχει χριστοκεντρική βάση και θεμέλιο».

Μερικές γενικότερες γνώμες του:

«Τα κοινά να λέγονται καινώς και τα καινά κοινώς» (χωρίς ρητορικές υπερβολές).

«Όσοι έχουν το χάρισμα να κοινωνούν κάθε εβδομάδα, τη μισή εβδομάδα να ευχαριστούν για το μέγα δώρο που πήραν και την άλλη μισή να προετοιμάζονται για το επόμενο».

«Να μην είμαστε ούτε ανεμοδούρες ούτε στρείδια».

«Την κοινωνία την αποτελούν τρεις κατηγορίες ανθρώπων: οι φαύλοι, οι Σαύλοι και οι Παύλοι. Οι πρώτοι είναι πάμπολλοι, οι δεύτεροι λίγοι και οι τρίτοι ελάχιστοι».

Όταν ασθένησε με αλλεπάλληλα εγκεφαλικά, έλεγε: «Βρίσκομαι υπό την παιδαγωγία του παιδεύοντος Κυρίου».

«Πώς να μελετούμε την Αγία Γραφή; Καλόν είναι δια των παραλλήλων χωρίων της».

Επίσης τόνιζε ότι πρέπει να εμβαθύνουμε στο ηθικό περιεχόμενο του δόγματος όπως ανέπτυξε ο Μητροπολίτης Κιέβου Αντώνιος σε ειδική μελέτη του (Καινή Διδαχή, 1920).

Άλλοτε τόνιζε σχετικά με το χριστιανικό έργο: «Τότε το έργο θα προχωρήσει, όταν ο καθένας μας προοδεύει».

Για τους εργάτες του Ευαγγελίου: « Μη φοβάσαι, όταν φοβάσαι. Να φοβάσαι, όταν δεν φοβάσαι» (δηλ. προσοχή σε κάθε μας ενέργεια).